

IZHAJA VSAK DAN

Št. 277. Izdaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 8. uri zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.) **GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE** v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mva. smatrnice, zabvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mva. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Ispisni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilnice in tožilnice v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 520, za pol leta Kren 260. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo liste. **UREDNIŠTVO:** ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik: Komercij. lista „Edinost“. — Tiskalnica: Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20. Polno-narodni račun št. 841-652. TELEFON II. 57.

BRZOJAVNE VESTI.

Arnavtska vstaja.

Splošno umikanje Arnavtov.

BELGRAD, 5. (Izv.) Uradno se poroča, da prihajajo iz Prizrena in sosednjih krajev vesti, da so srbske čete povsod porinile Arnavte nazaj. Arnavti se umikajo na vsej črti pred Srbi, ki jih zasledujejo do albanske meje. Še danes se pričakuje podrobna poročila v bojih pred Prizrenom.

Srbsko-avstrijski sporazum.

BELGRAD, 5. (Izv.) Sledi se je po vrnil ministrski predsednik Pašić z Dunaja zopet v Belgrad. V poučenih tukajšnjih krogih se zatrjuje, da je imel poset ministrskega predsednika Pašića in njegova konferenca z avstrijskim ministrom zunanjih zadev, grofom Berchtoldom, le značaj vljudnostnega čina. V tej konferenci se meritorno sploh ni razpravljalo, temveč se je vršil le površen razgovor o predlogih, ki naj bi tvorili temelj predstoječim pogajanjem med Avstrijo in Srbijo glede raznih gospodarskih vprašanj.

Pašić je zlasti izjavil na Dunaju, da Srbija pristaja na to, da se zveže njeno železniško omrežje z bosenskim železnici. Glede zvišanja kontingenta za uvoz mesa iz Srbije v Avstrije se bo najbrž dala doseči tudi ugodna rešitev in Pašić je dobil vtis, da bi bila Avstrija pripravljena dovoliti izvoz žive srbske živine preko Bosne, Metkovića, Reke in Krmina v Italijo. Obenem pa bi bila Avstrija tudi pripravljena za svojo državno tobačno režijo nabavljati tobačne izdelke v Srbiji.

Končno je bilo govora tudi o ureditvi bosensko-srbskega mejnega vprašanja. Kakor je znano, je bilo v berolinski pogodbi določeno, da tvori mejo med Bosno in Srbijo reka Drina. Ker pa Drina zelo izpreminja svoj tek, je meja med Bosno in Srbijo zelo izpremenljiva vzlic oficijelnim ugotovitvam meje.

Zatrjuje se pa tudi, da je ministrski predsednik Pašić vzlic tozadevnim uradnim znanjem napravil v razgovoru z grofom Berchtoldom popravilo albanske meje v prilog Srbiji.

BELGRAD, 4. (Kor.) Vladni list „Samouprava“ ugotavlja v članku, ki nosi napis „Potrebni sporazum“, da je bil v obliki prijateljskega nasveta po avstro-ogrskem zastopniku storjeni popolnoma prijateljski korak ob priliki dogodkov ob srbsko-albanski meji le izraz potrebe, da se ohrani mir in odstranijo nesporazumljenja. List pravi: V resnici je želja po

izoginitvi novemu mednarodnemu zapletanju po enoletni vojni le sama po sebi umevna in upravičena. Zato je tudi utemeljeno, da je zastopnik ministra zunanjih zadev, Spalajković, popolnoma prišel naproti želji sosedne monarhije. To pa tudi popolnoma odgovarja koristim Srbije. Potemtakem tudi ne more biti nikakega dvoma o popolni odkritosrčnosti tega čina srbske vlade. Upamo, da merodajna avstro-ograska mesta sprejmejo te Spalajkovićeve izjave kot izraz odkritosrčne težnje po izoginitvi škodljivim zapletanjem in uspešnem nadaljnjem prizadevanju, da se zboljšajo medsebojni odnosi. V tem pogledu so prizadete tudi velesile, ki gotovo tudi ugodno sprejmejo odkrito prizadevanje Avstro-Ogrske in Srbije, da se zboljšajo njuni medsebojni odnosi. Vzpostavitev zakonitega reda v Albaniji je delo, ki ga more Srbska živo želiti in ki bi ga morala najvnetejše pospeševati Avstro-Ogrska, ki je najbolj soudeležena velesila pri usodi Albanije. Srbska pričakuje v tem oziru odločnega in živahnega dejanja Avstro-Ogrske.

Upamo torej, da se z enako dobro voljo vseh merodajnih činiteljev kolikor mogoče hitro uredi albansko vprašanje in zapre vir vznemirjanj, ki povzročajo veliko gospodarsko škodo in otvarjajo skrbi poln pogled v bodočnost. Da se premagajo tako številne težave, bi v resnici ne bilo upravičeno, ko bi se s počasnim diplomatskim postopanjem ustvarjala možnost za letljajce, ki bi jih mogle spremljati usodne posledice.

Položaj na Balkanu ugoden.

BEROLIN, 5. (Izv.) Oficijozno glasilo nemškega zunanjega urada, „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, piše, da je pretekli teden prinesel za nadaljni ugodni razvoj albansko-srbskega in grško-turškega vprašanja znatne olajšave obstoječih težav. Velesile so dobile od Srbije uradno zagotovilo, da ostane Albanija nedotaknjena taka, kakor je določena po londonskem dogovoru.

Zadovoljiv uspeh je tudi dosegel razgovor srbskega ministrskega predsednika Pašića z avstro-ogrskim ministrom zunanjih zadev, grofom Berchtoldom, tako, da je najboljšje upanje, da se doseže sporazum med Avstrijo in Srbijo.

Prav tako pa tudi pogajanja med Turško in Grško, ki so se vršila ta teden, niso imela neugodnega izida. Odpravljena je zlasti nevarnost, ki je nastala valed tega, ker se je vprašanje otočja predčasno izvelo na dan. V kratkem se tudi izvrši vojaška demobilizacija v Traciji.

se v samotni nekoliko osveži in pokadi; potem se je spustil po stopnicah terase in odšel po drevoredu. Zaglobljen v misli je stopal v tmin do konca drevoreda, ki se je iztekal na javno pot.

Noč je bila brez mesečine, ali zvezdnata. Šel je dalje in dalje. Haratu pa se je ustavil pred tistim starim križem iz granita, ki je stal na razpotju dveh poti.

Nekaj časa se je izogibal temu kraju; to mesto, ta križ sta vzbujala v njem mučne spomine; in sedaj ga je slučaj dovedel semkaj, ali pa je namenoma iskal stare spomine.

Sam ni vedel, kaj se godi v njegovi glavi, v njegovi vesti. Sedaj, ob uri, ko se njegov zločin ni dal več popraviti, sedaj je videl vso minolost v strašni jasnosti: videl je, kako klečita pred križem dečka, ki si priserata večno zvestobo in prijateljstvo. Videl je tudi v sneg zakopano kočjo, v njej prijatelja svoje mladosti, smrtno ranjenega, umirajočega smrt junaka. Čul je njegov roveč glas, obupan, srce pretresujoči izraz, in jasno je čul besedo: „Obljubljam ti, Maurice!“ — „Obljubljam ti!“ — „Pri tvojih častih?“ — „Pri mojih častih!“

In prijatelj je umrl v zaupanju do njega,

Spor v skadrskem vprašanju.

LONDON 5. (Izv.) Reuterjev urad priznava, da so nastala v admiralskem svetu, ki vodi upravo mesta Skadra, nasprotja in to zato, ker je angleški admiral hotel razširiti delokrog admiralskega sveta, kar pa so ostali admirali odklonili. Reuterjev urad poudarja izrecno, da se mednarodne čete nemudoma odpokličejo iz Skadra, kakor hitro prične posloovati albanska kontrolna komisija.

Delna mobilizacija črnogorske armade.

CETINJE 5. (Izv.) Uradni list „Glas Crnogorca“ priobčuje sledeči ukaz kralja Nikole: Na podlagi člena 212. vojnospolnega zakona sem z ozirom na dogodke ob vzhodni meji pooblastil vojnega ministra, da odredi po potrebi delno mobilizacijo črnogorske armade.

Podaljšanje mora'orja v Srbiji.

BELGRAD 5. (Izv.) Trgovska in obrtna zbornica je izročila vladi spomenico, v kateri poudarja, da naj bi se moratorij podaljšal do konca tekočega leta, če bi se ne izpremenil dosednji splošni položaj.

Grško-turški odnosi.

ATENE, 5. (Izv.) Kralj Konstantin je danes prispel v Atene. Na predlog ministrskega sveta se je odgodilo zasedanje grškega državnega zbora, ki bi se bil moral sestati dne 13. t. m. Kralj odpotuje v kratkem v Solun, kjer prevzame vrhovno poveljništvo nad grško armado.

V tukajšnjih merodajnih krogih se poudarja, da se je grško-turški spor toliko ublažil, da je izključena nevarnost, da bi prišlo do krvavih dogodkov.

ATENE, 5. (Izv.) Dosedanji macedonski guverner Dragumis je imenovan za poslanika v Petrogradu.

Poset prestolonaslednika pri angleškem kralju.

DUNAJ, 5. (Kor.) Iz dobro poučenih krogov nam javljajo, da odpotuje prestolonaslednik Franc Ferdinand s svojo soprogo v začetku meseca novembra na povabilo angleškega kralja v posete k angleški kraljevi dvojici v Windsor. Ob tej priliki se bodo vršili lovski izleti. Po tem posetu se odzoveta prestolonaslednik in soproga povabilu vojvode Portlanskega, da posetita svetovnoznani grad Welbalz. O udeležbi prestolonaslednika in njegove soproge pri lovih nemškega cesarja ni nič znanega.

Finančno stanje Italije.

RIM, 5. (Izv.) „Popolo Romano“ javlja, da je imela italijanska država v prvih treh mesecih tekočega finančnega leta 10 milijonov lir več dohodkov kot pa v istih treh mesecih lanskega leta.

in sedaj je bil on, prav on sam, ki je motil njegov mir, ki ga je v grobu smrtno žalil.

In v tem momentu je mladi oficir z zaničevanjem vrgel od sebe vse sofizme, vse prazne argumente, s katerimi je hotel varati samega sebe, izdal je sedaj le čast, ki je bila vodilna zvezda njegovemu življenju, ki jo je kršil sedaj, ki je ne sme omenjati nikdar več, kajti čast ne dopušča nikakega sukanja in nikakih razlogov: dano besedo moraš držati, če si mož pošterja, sramotilo jo, če si nevrednež. In takov ničvrednež ni hotel biti!

Naslednjega dne je bilo čitati v listih provincije to-le notico:

„Tragičen dogodek je napravil dve odlični in častiljivi družini dežele v globoko žalost. Predčerašnjim je slavil znani artillerijski poveljnik Maurice du Pasdevant de Frimeuse z vdovo markizo de Lapave v gradu Lapave svojo poroko. Proti deseti uri, ko je novoročenka je vršila dolžnost gostiteljice do gostov, so začuli v salon, ki so mu bila okna odprta, hkratu strel. Mlada vdova de Frimeuse, opazivša odsotnost svojega soproga, se je vznemirila, ali, ker je pred kratkim začela lovsko sezono, so jo mogli lahko prepričati, da je

Zdravstveno stanje Maksima Gorkega.

NEAPELJ, 5. (Izv.) O zdravstvenem stanju velikega ruskega pisatelja Maksima Gorkega so se v zadnjem času raznele vznemirjajoče vesti. Poudarjalo se je, da je njegova bolezen neozdravljiva. Sedaj pa so zdravniki ugotovili, da se je bolezen toliko zboljšala, da se ni bati za pisateljevo življenje.

Nesrečna vest o nesreči na morju.

PARIZ, 5. (Izv.) Vest, da bi bil veliki prekomorski parnik „Oceanic“, ki je imel na krovu nad 1200 potnikov, ponesrečil med vožnjo iz New Yorka na Angleško, ni resnična. Parnik je popolnoma nepoškodovan prispel v angleško luko Plymouth.

Drzon avijatik.

PARIZ, 5. (Izv.) Včeraj se je tu raznesla vest, da se je izgubil svetovnoznani avijatik Pegout. Vest ni resnična, ker se Pegout nahaja v Boucu, kjer dela najdrznejše polete. Letel je celo minuto z glavo obrnjeno navzdol in je šestkrat napravil v zraku popoln obrat čez glavo.

Audiatur et altera pars!

Naj se čuje tudi druga plat zvona! V ponedeljkovem izdanju smo priobčili doposlani nam manifest hrvatske in srbske omladine v Zadru radi dogodkov povodom italijanskih akademikov. Ker je ta proglas vseboval hude obtožbe na račun narodnih voditeljev v Dalmaciji, smatramo za svojo dolžnost, da ponatisnemo tu tudi pripombe z druge strani k temu proglasu. Zadrski „Narodni list“ piše:

Prejeli smo izjavo hrvatske in srbske omladine v Zadru. Da-si ta izjava vrvi neupravičenih in krivičnih pritožb, bi jo bili vendar priobčili, ako bi bila vsaj forma korektna. Obžalujemo, da naša omladina ne umeje, da ni „nemarnost političnih očetov“ kriva na tem, da zadrsko vprašanje še ni rešeno, marveč je kriv ves kompleks raznih okolnosti, ki jih ni možno premagati na en mah. „Politični očetje“ so storili, kar so mogli, da bi pospešili to rešitev, delali so zistematično, in je, ako se je danes hrvatstvo v Zadru ojačilo, nekaj tudi njihove zasluge na tem. Zadostuje, ako omenjamo hrvatske šole v Zadru, za katero so se pokojni Klaić in tovariši toliko zavzemali. Da ni bilo v Zadru hrvatskih šol, bilo bi to mesto nacionalno izgubljeno in izgubljen bi bil tudi mnogokateri omladinec, ki je podpisal ono izjavo. Neutemeljena in krivična je trditev, da stranka, ki polnih 50 let upravlja avtonomni organizem Dalmacije, „ni storila nič drugega, nego da je širila strankarsko in osebno mržnjo, osiromašila deželo, skrbeč edino za

pač kak zakasneli lovec izstrelil svojo puško, predno se je povrnil domov. Žal, da so bile slutaje nesrečne mlade žene le preutemeljene. Pol ure pozneje je prihitel eden logarjev v grad. V mali oddaljenosti na razpotju stoji star kameniti križ, dobro poznan vseli okolici; tam je našel logar poveljnika, ležečega na tleh, vsega v krvi — mrtvega. Poleg njega je ležal revolver malega kalibra; njegova ordonanca je rekla, da je to orožje vedno nosil pri sebi v plašču. Krogla ga je zadela notri v srce.

Domneva zločinca je popolnoma izključena. Ta samomor je neumeven popolnoma. Gospod de Frimeuse je bil izvrsten, zaslužen oficir, ki je mogel pričakovati sijajne kariere; onega dne se je poročil z eno najlepših in najbogatejših žena v deželi, on sam je bil bogat in je živel v popolnoma urejenih razmerah, tako, da je imel tirov varikov za verjele do življenja; njegov čin je nepojasljiv in siljen smo v misel, da je ravnal v momentni duševni zmedli, ki se daja razlagati tako le: v bitki pri Le Mansu je dobil kroglo v glavo in od tedaj je čisto trpel na glavobolu.

Nčemo opisovati žalosti grofice de Frimeuse, njegove matere, in nesrečne nje snahu.“ (Zadržek.)

PODLISTEK.

Prisega.

Spisal OCTAVE FEUILLET.

Nekoliko bled in resen, dostojanstveno noseč svojo vojaško uniformo, se je videl poveljnik de Frimeuse vsem gostom gradu kakor ideal možatega in ljubeznivega zakonskega druga.

Nasproti vsem damam je kazal enako vljudstvo in vljudnost, kakršne dandanes ne vidimo več; ali napram svoji lastni ženi je bil tolike nežnosti, da je, prihajajoč iz srca in prodirajoč v srce, dajala globino in pomen tudi najnepomembnejši besedi. Ves svet je videl, da jo obožuje, a ona sama je videla to razločnejše, nego vsi drugi, in bila je vznemirjena.

Med ropotom, ki je nastal, ko so se gostje dvigali, da bi šli iz jedilnice v salon, je mlada žena, ki so jo vezale dolžnosti gostiteljice, naenkrat izgubila svojega moža iz oči.

Čim ga je pogrešila, povprašala je slugo po njem, in rekel so jej, da je šel gospod poveljnik na grajsko dvorišče, da

svoje pristaše. Kar je ta stranka storila za zmago narodnostnega načela v deželi, to vidi vsakdo, ako ni zaslepljen po fanatizmu; in eden glavnih principov na političnem delu je bil vedno: narodna in nestrankska politika. In to je pokazala tudi pri zadnjih občinskih volitvah v Zadru in omladini ne bi smelo biti to nepoznano.

Zavrtni moramo tudi drugo trditev, vrženo z največjo ležernostjo, češ, „da so naši poslanci iskali mandatov le za to, da v dunajskem parlamentu glasujejo le za tuje interese.“ Naši poslanci so zastopali na Dunaju vsikdar samo interese svojega naroda.

Ne razumemo, po čem sklepa omladina, da se poslanci „sramujejo“ njih, da jim odrekajo nasvete, da morajo omladinci prihajati k njim le s povešeno glavo. Nam je znano, da dijaki prihajajo k poslancem podvsem svobodno in da jim poslanci ne odrekajo nikdar ne sveta ne obrambe.

Kar se pa tiče zadnjih dogodkov povodom kongresa italijanskih dijakov v Zadru, so poslanci storili svojo dolžnost, ko so bili pri namestniku, ter so protestovali proti provokacijam in žaljenju etnografskega značaja in narodnih čustev Dalmacije; toda ni se moglo zahtevati od njih, da bi šli na ulice demonstrirati in se pretepali z druhaljo. Če je hotela omladina prigovarjati, je morala konkretno reči, kako bi bili mogli poslanci drugače zaščititi „čast in narodni karakter dežele“!

Ker pravi omladina v oni izjavi, da želi „sveta“, jej hočemo dati mi nasvet; da v bodoče ne podaja taci izjav, ki morejo le škodovati naši splošni stvari, in naj raje sama nekoliko žilaveje poseže po d-lu v narodni smeri. V razširni zadarski občini je na žalost še mnogo narodno nezavednega seljaštva, a kdo bi mogel na tem polju laglje in uspešneje delovati nego akademiki?! Bili so začeli odpirati ljudske knjižnice in prirejati tečaje proti analfabetizmu, pa kaže, da je zaspalo vse to!

Ker pravijo v svoji izjavi, da občutijo „veliko voljo“ do dela in ker imajo tudi časa za to — posebno preko počitnic — tu jim je prostranega in blagoslovljenega polja za rodoljubno in vspešno delo! Naj bodo uverjeni, da bodo voliko več koristili zmagi hrvatstva v Zadru, nego pa s takimi izjavami!

Inozemci v Avstriji.

Uradno se o šteju inozemcev v Avstriji poroča sledeče:

Pred kratkim se je vrsta publikacij o ljudskem šteju pomnožila za nadaljnji zvezek „Avstrijske statistike“. Zvezek nosi naslov: „Inozemci v državnem zboru zastopanih kraljestvih in deželah“. Ta publikacija se bavi z inozemskimi državljani, ki so bili našteti pri ljudskem šteju dne 31. decembra l. 1910, in podaja obširne podatke o njihovem razširjenju in domovinstvu ter njihovih osebnih razmerah. V 8. tabeli izkazani izidi štetja inozemcev kažejo pregled tujih državljanov po njihovem bivanju v posameznih političnih okrajih in deželah, razvrstitev po spolu, veri, dobi bivanja, starosti in rodbinskem svojstvu, izobrazbi ter končno po poklicu, stališču in vrsti njihovega zemljiškega posestva.

Tudi ljudsko štetje leta 1910. potrjuje stalno naraščanje pripadnikov tujih držav v Avstriji; število inozemcev v Avstriji se je v zadnjih letih pomnožilo za 184,5%, dočim pa se je vse prebivalstvo v tej dobi pomnožilo samo za 40,1%, pojav, ki se da pojasniti z velikim narastkom mednarodnega prometa. V največji meri so udeležene pri tem sosedne države, zlasti dežele ogrske krone, Nemčija in Italija.

Vsega skupaj, se je našlo 583.126 tujih državljanov, to je 2,04% navzočega avstrijskega prebivalstva. Od teh odpada daleč več nego polovica na onostransko državno polovico, več nego ena petina nemški državi, 13,6% jih je iz Italije, 7% iz Rusije. Omenjati je treba zlasti od leta 1901. sem za več nego dvakrat pomnoženo priselitev iz Bosne in Hercegovine, kar je najbrž posledica vletu 1909. nastalih ožjih državno-pravnih razmer in s tem zvezane pomnožitve prometa.

V posebni pregledni razpredelnici je razvrščeno število v Avstriji navzočih državljanov posameznih balkanskih držav, in izprememba tega števila za zadnjih pet ljudskih štetij. Med podaniki balkanskih držav so Romuni najštevilnejše zastopani v Avstriji.

Največji njih del se nahaja v Bukovini in na Dunaju. Turki se nahajajo najštevilnejše na Dunaju, potem v Trstu in v Dalmaciji. Relativno veliko je število črnogorskih državljanov, od katerih so jih našli v Dalmaciji okrog 0,9%. Srbi, katerih število se je znatno pomnožilo, bivajo večinoma na Dunaju in na Češkem; istotam se nahajajo tudi Bolgari. Grških državljanov so našli več nego tri četrtine v Trstu in znaten del na Dunaju. Skupno število državljanov balkanskih držav, ki so se priselili v Avstrijo, znaša 11.928.

Da priseljeni tuji državljani v precejšnjem številu prehajajo v domače prebivalstvo, dokazuje primerjalna razpredelnica sprejetih v avstrijsko državno zvezo v letih 1891. do 1900. in v letih od 1901. do 1910. V zadnjem desetletju je bilo vseh skupaj sprejetih v avstrijsko državno zvezo 60.414 inozemcev napram 30.343 v prejšnjem desetletju, dočim pa jih je v istem času bilo odpuščenih iz avstrijske državne zveze le 43.548 napram 35.477. Z izjemo nemške države zaključuje bilanca nacionalizacije za avstrijsko državno ozemlje z večinoma precej znatnimi aktivami.

Ker igra v raziskavanju priseljavanja tujih državljanov obmejni promet in tudi priseljavanje v velika mesta veliko ulogo, je treba kot glavna privlačna ozemlja posebej poudarjati Dunaj in pa obmejna ozemlja. Na Dunaj sam odpada tretjina vseh pri ljudskem šteju leta 1910. naštetih tujih državljanov, dočim pa so jih v obmejnih okrajih našli nekaj nad eno četrtino.

Kar se tiče poklica tujih državljanov, jih pripada poljedelstvu in gospodarstvu 10%, industriji in obrti 46%, trgovini in prometu 25%, svobodnim poklicem 19%; od vseh tujih državljanov jih je 56% izvrševalo svoj poklic. Primeroma visoko število tujih državljanov, ki so izvrševali svoj poklic, se razlaga s tem, da se večina njih priseljuje v našo državo prav zato, da tu izvršuje svoj poklic. Od tujih državljanov se jih nahaja 24,4% na višji socialni stopnji (samostojni, najemniki in nameščenci), 29% jih pripada delavskim slojem (delavci, vajenci, dninarji), 1,6% jih je pri poklicu sodelujočih rodbinskih članov, 40,6% je rodbinskih članov onih, ki izvršujejo poklic, in 4,4% pa služečih in njihovih rodbinskih članov. Nad polovico tujih državljanov je v medznem razmerju in sicer so zaposleni kot industrijski delavci.

Pripomba uradništva: To uradno poročilo je v marsičem, zlasti pa glede na razmere na našem jugu zelo nepopolno, zato izpregovorimo o tej publikaciji nekoliko obširneje, ko jo dobimo v roke, in to posebno glede na število v Avstrijo priseljenih popanikov italijanskega kraljestva.

Proslavljanje XX. septembra v Kopru.

(Dopis).

Kako to — utegne vzklikniti nestrpnost, saj smo vendar še tostran črnožoltih kolcev! Da! In vendar je tako.

Za nas Slovence je ta dan, dan žalosti, dan bridkih spominov, ko so namreč po ljubljanskih ulicah frčale kroglice in prelivalo slovensko kri in ko sta v svoji krvi obležali na uličnem tlaku dve nedolžni žrtvi.

Vse drugačen pomen ima ta dan pri Italijanih. Tega dne je namreč mlada, prerojena in združena Italija strla posvetno papežvo moč, njeni voji so po kratkih bojih s papeževimi četami pod poveljstvom generala Kanzlerja udrle skozi izstreljeni otvor v obzidju pri vratih Pia v Rim.

Ta dan slave vsako leto z velikim pompom po vsej Italiji, a letos so ga proslavili, če že za sedaj ne javno, pa tajno tudi naši Italijani v Kopru.

Na vse zgodaj v jutro so zaplapolale italijanske trobojnice na najvišjih jamborih v luki zasidranih parnikov tukajšnje paroplovne družbe mesta Koper. Taka „trikolora“ je bila izvesena tudi v najbolj obljudei ulici „Calligheria“, druga pred okrajnim glavarstvom na glavnem trgu pred stolno cerkvijo in pred stražnico mestne policije (koliko ironije) na 10—12 metrov visoko napeti žici. Ta je plapolala vse dopoldne.

Politična oblast se niti ne meni za take malenkostne „zabavice“, in v to poklicani faktorji (zdi se vsaj tako), da zatiskajo, če je treba, tudi obe očesi.

Velikanska zaloga pohišiva in tapečarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (blika gledališča Ponice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

A. Bambič (prej Jakob Bambič, Trst, ulica Cologna 9.

Zaloga vsakovrstnega blaga

za vsako gospodinjstvo na debelo in drobno.

Zaloga otrobov, koruze in moke

ter različnih jestvin.

Svoji k svojim!

Se priporoča udana

A. BAMBIČ.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974.

špediter

Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakega blaga iz mitnic, dostavlja na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trrdke „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Spiljetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

AGO čevlji brez šivanja in žebļev

Izvršuje edino le

Franjo Cink v Trstu

ulica Cecilia Rittmeyer št. 12.

Izvršuje tudi vsako drugo naročilo točno in ceno. — Na zahtevo pride tudi po naročila izven mesta.

ANTON SKERL - TRST

mehanič, zaprisežen izvedenec.

Trg Carlo Goldoni št. 10—11, Tel. 1734

Zastopnik raznih tovarnih avtomobilov, motokoles itd. Generalni zastopnik tovarnih avtomobilov „Ford“ Zaloga avtomobilov, motokoles itd. Napeljava in zaloga električnih svetilk, prednja gramofonov, ksenofonov in fonografov Zaloga priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popraviljanje živalnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloga pripadkov.

Velika strojna garaža, ulica del Škabi 16, vogel ulice Kneževih TELEFON 2267. — STOCK PERUM GOODRICH (američanski) AVTOMOBILI NA POSODO PO IZBRANI OKOLI.

Rodoljubi! Posnemajte naše narodne mecene!

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina št. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in špecialist za kožne bolezni (splošne) bolezni: 11—12 in 7—7

Prva in edina pisarna -- v vojaški stvari --

(kanonizirane od a. k. namestništva)

Trst, ulica della Caserma 5, II. n.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe. Izdeluje in odposilja vsake vrste prošnje vojaškega značaja — sproščanje od vaj, enoletno prostovoljstvo, šolstvo, dosedanje zakonitih ugodnosti glede prenehanja službe, vsprejetja v vojaške sole itd. — Pooblaščen je zastopati stranko pred oblastnjami. — Reševanja hitro in točno. — Uradne ure: Ob delavnikih od 8. predpoldne do 7. popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opold.

Podpirajte družbo SV. CIRILA IN METODA.

Zaloga dalmatinskega vina

Lastal pridelek iz JESENIC pri Omišju

Filip Ivanišević, Trst

ulica Valdirivo 17. Telefon 14-05.

— Prodaja na drobno in na debelo. —

GOSTILNE: „All' Adria“, ulica Nuova št. 18 in gostilna-Buffet, Piazza Giuseppina št. 7, v katerih toči svoja vina prve vrste.

N. Casile.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

== IORUBIN CASILE ==

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s **konfeti Casile**

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih čevk (šilige), popolnoma odpravljajo in ablažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis), mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Skatija konfetijev Casile št. 4.—

Iorubin Casile, najboljša protisifilna in pozitivno klična sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, lahias, vnetju žlez, polnim madažem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičnim rakrojavalec urinovne kisline itd. — Steklenica Iorubina Casile št. 3-50.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutno in kronično katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile št. 3-50.

Kdor želi večjih pojasnil, tiskovin itd. naj pošlje dopis na lekarno Lloyd za g. Casile Trst, ki poda odgovor s obratno pošto zastoj in s vsi rezervi. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloga v Trstu: Lekarna Lloyd, V. Orologio 1

Sele navadni finančni stražarji so uvideli, da je treba te slavnostne „trikolore“ sekvestrirati, uvažuje, da smo še vedno v Avstriji.

Finančni stražar je tudi v začetku tekočega leta konfisciral v izloži knjigotržnice L. nekoliko iz Italije sem utihotapljenih skrajno antidinastičnih koledarjev. Tega, kar je on opazil, niso opazili kompetentni faktorji, ki si ob takih prilikah natiskajo najbrže črne naočnike. Da, da v tej izloži je bilo videti že marsikaj pikantnega, pristno avstrijskega.

Čudno, pa nič ne vemo, da ti funkcionarji zahajajo v kavarno „Loggia“, kjer je pravo shajališče iredentistov, tako, da pošteni Avstrije in pošteni Slovan ne prestopa tega lokala.

Sicer bi se mi ne ogrevali in ne delali radi preglaiv zastran takih „malenkosti“. Ali nekaj drugega moramo tu pribiti in prav toplo položiti na srce našim narodnim zastopnikom, kar nas napolnjuje z upravičenim ogorčenjem.

Pojdite na okrajno glavarstvo v Kopru! Videli boste tam samo in izključno italijanske napise! Še več! Pri tej oblasti nimajo niti enega slovenskega pečata, kakor da ne bi spadali v področje iste dve tretjini (če ne več) prebivalcev slovenske narodnosti!

Ironija! Na slovenski odlok nemški ali italijanski pečat.

Ali naši poslanci v resnici niso poučeni o teh vnebovpijočih krivicah? Sedaj so. Posežejo naj vmes z železno roko. Tu bi trebalo železne metle in čimprej državne policije! Caveant consules! dokler je še čas.

Prinesemo, če dovolite, še marsikaj zanimivega od tu v podrobnostih.

Domače vesti.

Kulturni škandal. V včerajšnjem listu smo že obširno izpregovorili o kulturnem škandalu, ki si ga je tržaško lažitalijanstvo nakopalo na svojo vest, če jo sploh kaj ima, s prepreditivjo uprizoritve Puccinijeve opere „Madame Butterfly“ v našem gledališču. Poudarjali smo, da gre tu za čin politično-sirankarske mržnje tržaškega kamorštva proti nam tržaškim Slovincem, za kar je najboljši dokaz izjava, da se uprizoritev opere italijanskega skladatelja zato ne dovoljuje v slovenskem jeziku, ker ker je Trst italijansko mesto!

Da, ta ukrep milanske Ricordijeve založniške tvrdke je narekovalo le sovraštvo tržaške laškoliberalne kamore proti nam tržaškim Slovincem. Saj se je vendar ista italijanska opera pela v istem „italijanskem“ Trstu v — nemškem jeziku, a tedaj ni veljal za založniško tvrdko sedanji vzrok, da ne bi bila dovolila uprizoritve! V nemškem jeziku se je opera smela peti v Trstu, v slovenskem se je smela peti v Ljubljani, v hrvaškem v Zagrebu in češkem v Pragi in drugod; toda v slovenskem se ne sme peti v Trstu, ker tržaška laškoliberalna kamora zanika Slovence v Trstu in hoče v svoji zlobi in svojem barbarskem prostaštvu in sovraštvu protinam predkulturnim svetom zakriti, da stoje tržaški Slovenci na tako visoki stopnji kulturnega razvoja, da morejo z umetniškim uspehom uprizarjati najlepša dela italijanske umetnosti v svojem jeziku!

To je bil vzrok, da se je prepredila uprizoritev Puccinijeve opere, kar tudi le prejasno kaže obvestilo, ki ga je včeraj prejelo naše gledališko vodstvo, namreč, da se opera lahko uprizori, toda v — italijanskem jeziku!

Jasneje pač niso mogli povedati, da hočejo lepo umetnost oblatiti s političnim strankarstvom! Da, res škandal, grd škandal!

Nekam čuden veter je začel pihati zadnje čase v Gorici, cigar učinki kažejo

državno oblast v tako čudni luči, da je tudi najstrožja graja še vedno premalo stroga. Pred kratkim so se izvršila imenovanja učnega osebja na treh goriških gimnazijah, ki so nastale iz bivše državne gimnazije. Na tem bivšem zavodu je bil za ravnatelja g. dr. Bizjak, ki mu gre gotovo vse priznanje, da je bil kot tak mož na svojem mestu. Ker pa je nova slovenska gimnazija potrebovala ravnatelja, ki je Slovenec, je bil dr. Bizjak premeščen z bivše državne gimnazije na novo slovensko gimnazijo. Mislil bi tu vsakdo, da pride dr. Bizjak na novi zavod v enakem svojstvu, kot ravnatelj; toda stvar je bila drugačna. Dr. Bizjak je samo voditelj ravnateljstvenih poslov na slovenski gimnaziji, ne pa ravnatelj, dočim pa je njegovo prejšnje ravnateljsko mesto sedaj, ko je bivša državna gimnazija izključno nemški zavod, mesto za nemškega ravnatelja. Ravnatelj dr. Bizjak je bil potemtakem takorekoč degradiran na voditelja, da je napravil prostor nemškemu ravnatelju! To napravlja najslabši vtisk pred vsemi na učno osebje slovenske gimnazije, ki se mora valed omenjenega ukrepa državne šolske oblasti smatrati za manj vredno, poniževano, ker slušbuje na manjvrednem zavodu, in prav tako tudi na slovensko javnost sploh. Zato nujno priporočamo to stvar goriškim deželnim poslancem, da izpregovore o njej odločno besedo v deželnem zboru.

Naša jesenska žetev v Trstu. Pod tem naslovom prinaša „Slov. Branik“ številke o razvoju slovenskega šolstva družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. In pravi: Suhe številke, ki jih izkazuje naša CM šola v Trstu, so najjasnejši dokaz, kako narašča ne samo število Slovencev, ampak tudi, kako se izpopolnjuje njihova narodna zavednost. Nepregledne vrste naših otrok, ki jih vodimo v začetku šolskega leta po tržaških ulicah k sv. maši, morajo vzbuditi v vsakem, količkaj zavednem Slovincu ponos.

Taka je torej jesenska žetev Tržačanov — vedno večja. Zadiavljen zrem v te suhe številke, a ob njih mi nehote dvigne pogled v bodočnost. Moč Slovencev v Trstu raste. Čutiš jo ob vsakem koraku. Kakšna bo šola tedaj, ko bodo ti naši dečki in deklice, ki se šolajo sedaj pred našimi očmi — zreli možje in žene? Vsak vinar, izdan za družbo sv. Cirila in Metoda, pomaga zidati našo bodočnost.

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju so od 12. julija do 30. septembra vpsolali: K 5248 Bralno društvo v Mokronogu; po 20 K: Dr. Anton Podpečnik, zobozdravnik na Dunaju, Hranilnica in posojilnica v Šmariji, p. f. Ignacij Omahen, kaplan, Semič, Dr. Anton Primožič, c. kr. dvorni svetnik v Zadru; 5 K: Dr. Franc Koprivnik, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; po 3 K: Franc Illovar, c. kr. revident, Brunn pri Möllingu, Ivan Breznik, trg. in pos. v Kamniku; 2 K: Dr. Anton Dolar v Mariboru. Skupaj 145 K 48 v. — Društveni odbor se vsem cenj. darovalcem iskreno zahvaljuje. Obenem naznanja slovenski javnosti, da so prejeti darovi v minoletem poslovnem letu zaostali za lanskimi za cel poldrug tisočak. Prosi torej v novem letu izdatnejših prispevkov, ki naj se pošiljajo na naslov blagajnika: Dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni odvetnik, Dunaj I. Bräunerstrasse št. 10.

Slovenski trgovci, ki še niste člani „Trgovsko-izobraževalnega društva“, storite svojo narodno in stanovsko dolžnost, ter pristopite kot člani! Občni zbor se bo vršil dne 12. t. m., ob treh popoldne. Na tem občnem zboru se bo sklepalo tudi o izpremembi pravil.

Pevsko društvo „Trst“ ima danes, v ponedeljek, dne 6. t. m., ob 8 in pol zvečer izredno pevsko vajo v prostorih „Tržaškega Sokola“ v Narodnem domu. Z ozirom na važnost izredne vaje in pogovora naj se pevke in pevci odzovejo polnoštevilno vabilu. Predsednik.

SLOVENCI! Vaš narodni urar in zlatar
ALOJZ POVH
se nahaja na trgu Barriera 3.

Anton Breščak

Gorica - Gosposka ul. (G. Carducci) 14, v lastni hiši.

Prva in največja slovenska zaloga in tovarna pohištva na Primorskem.

V zalogi ima vedno nad 50 modernih in jedilnih sob.

Cene od 300 do 3000 K soba.

Edina slovenska delavnica tapetarij.

Velika izbira slik, stollc kakor tudi železnega pohištva.

Sprejema naročila za opreme il, hotelov l. t. d.

Št. 2329

Razpis dražbe.

Občinsko glavarstvo Materija, pol. okraj Volosko, razpisuje na podlagi projektov, izdelanih po c. kr. melioracijskem uradu v Trstu, sledeče gradnje in sicer:

1. gradnjo vodovoda v Hotičini, proračunjenega na 3259 K 41 v.
2. gradnjo vodovoda v Vodicah, proračunjenega na 14229 K 24 v.
3. gradnjo kapnice v Golcu, proračunjenega na 9337 K 33 v.
4. gradnjo kapnice v Gojakih, proračunjenega na 7129 K 38 v.
5. gradnjo napajališča v Ostrovici, proračunjenega na 1112 K 52 v.

Gradnje se bodo oddale na podlagi enotnih cen, katere imajo ponudniki vstaviti — za vsako gradnjo posebej — v svoje ponudbene stroškovnike.

Nacrti, proračuni, kakor tudi splošni in posebni gradbeni pogoji so na ogled v občinski pisarni.

Pismene ponudbe s 5% varščino v denarju ali pupilarno varnih vrednostnih listinah so — za vsako gradnjo posebej — zaprte v poslati podpisane občinskemu glavarstvu najkasneje do 25. oktobra 1913.

Občinsko glavarstvo si pridružuje popolnoma proste izbire vpsolanih ponudb.

Občinsko glavarstvo v Materiji
dne 1. oktobra 1913.

Občinski glavar: B. Kastelic.

GOSTILNA

All' Antica Pompel TEST
Goldoni in na istem trgu se nahajajo
se tople priporoča
slovenskemu občinstvu za oblen obisk.
CAFFE GOLDONI
Fran Marinko.

Ljudska urarna BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 12
(nasproti cerkvi sv. Antona novoga)

Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnic itd.
Konkurenčne cene.

Gostilna „pri Deteljici“

v Trstu, ulica Belvedere 7.

Podpisana naznanjam s tem uljudno, da sem prevzela imevano gostilno, ter se tem potoma prav toplo priporočam cenj. gostom. Točila bodem sama pristna vipavska in istrska vina, kakor tudi izborni kraški teran po najzmernejih cenah; na razpolago so vedno dobra in sveža mrzla in gorla jedila. Posebno se priporočam cenj. gg. uradnikom za abonement na hrano.

Z odličnim spoštovanjem
ANGELA KJUDER, lastnica.

UMETNI ZOBJE

Plombranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Germák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

Ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

RUDOLF SCHULTZE

IZ BERLINA kceslonirani zobotehnik

Ulica Acquedoto št. 4, I. nadstr., (voga! Via Stadlon).

UMETNI ZOBJE PO NAJNOVEJŠI TEHNIKI.

JAMČI SE ZA PERFEKTNO IZVRŠITEV,

Zmerne cene z ozirom na razmere manj posedujočih slojev.

OPRAVKI SE IZVRŠUJEJO V DVEH URAH. — SPREJEMA OD 9—1 IN 3—8.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(voga! Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opdine št. 170; T. VITEZ v Rabbrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIO v Škedenju.

Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih. Kraina izbira vencev iz umetnega, cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan obleke, obuvale itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloga podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročajte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam J. J. SUBAN, Trst, G. Vagari 18.

V „**Ruski kružok**“ se je prijavilo za letos nepričakovano mnogo učencev. Društvo je poslalo tozadevne pozive članom vseh slovanskih društev in pa osobju vseh slovanskih denarnih zavodov. Temu vabilu se je odzvalo precejšnje število gospodov, vendar še ne toliko, kakor bi bilo pričakovati z ozirom na veliko potrebo tega ali onega slovanskega jezika. Pozivljamo še enkrat, da se prijavijo drugi, ki se doslej še niso. Obenem javljamo, da se letos otvorijo poleg začetniških tečajev za slovenščino, srbohrvaščino, češčino in ruščino tudi vsi nadaljevalni kurzi. Opozarjamo zlasti na prevažni slovenski tečaj. Žalostno je videti Slovenca, ki opravlja važno delo, pa ni zmožen pravilne slovenščine. Tu ima vsak priložnost, da izpozna slovniška pravila, literaturo, razne sloge našega jezika.

Društvo je poskrbelo za dobre učitelje v vseh tečajih. Vsak tečaj bo poučeval učitelja, ki mu je dotični jezik materinščina. — Pripomnimo naj, da se nam je posrečilo, dobiti za ruščino rojenega Rusa, kar bo zlasti velike važnosti za konverzacijo. S tem je dana lepa prilika tudi vsem tistim, ki so že prejšnja leta obiskovali naš ruski tečaj, da si letos izpopolnijo znanje tega lepega jezika.

Učnina znaša mesečno 4 K. Kdor pa obiskuje 2 tečaja, se mu eventualno tudi zniža. Pouk traja 4 mesece, na izrecno željo učencev tudi dalje. Učne ure 2 krat na teden po dogovoru članov. Vsem je na razpolago društvena knjižnica, ki ima lepo število raznih slovanskih del. Društvo bo poskrbelo letos tudi za duševno razvedrilo s tem, da bo o priliki prirejalo predavanja in dr.

Slovani, učite se bratskih jezikov. V času, ko se Slovani kulturno vedno bolj združujemo, je silno potrebno, da se tudi jezikovno vedno bolje razumemo. Predvsem pa čutimo to potrebo tu v Trstu, kjer se opaža vedno ožje skupno nastopanje vseh slovanskih narodnosti.

Vpisovanje traja do srede zvečer. Prijavne pole pri vseh slovanskih društvih, denarnih zavodih, vratarici Narodnega Doma in v Slovanski Čitalnici. V petek, dne 10. oktobra se vrši skupni sestanek vseh članov in učiteljev v Slovanski Čitalnici ob 7 zvečer. Takrat se tudi še sprejemajo eventualni novi člani. Na sestanku se določijo učni dnevi in ure. Vsled tega je nujno potrebno, da se ga udeležijo vsi prijavljeni.

DAROVİ.

— Za podružnico CMD na Vrdeci se je nabralo ob priliki poslovnega večera g. Hinkota Brauničarja 5 K.

Slovensko gledališče v Trstu.

Valed sramotnega kulturnega škandala, ki ga je zagrešila laška politično-strankarska zagrizenost, ko je zanesla celo na polje umetnosti svojo strankarsko gonjo, se snoči ni mogla uprizoriti v našem gledališču napovedana Puccinijeva opera „Metuljček“ („Madame Butterfly“). Ponovila se je zato Tucičeva drama „Golgota“.

Repriza nam je ugajala še bolje nego premijera in moramo reči, da so se vsi igralci pošteno potrudili, da podajo svoje najbolje. Vse priznanje gre tudi za snočnjo predstavo izvajateljema obeh glavnih ulog g. Toplaku in g. Mitrovičevi. G. Toplak je žel posebnost na koncu tretjega dejanja mnogo odobravanja, g. Mitrovičevi, ki je snoči tudi v prvem dejanju svoji tajinstveni ulogi znala podati primernega izraza, je bila podarjena kita cvetja. G. Boleslavski je tudi bolje nego prvokrat izražal asketično strogost samostanskega predstojnika. O drugih ulogah velja, kar smo rekli o prvi uprizoritvi.

Predstava je bila v splošnem res lepa in hvalevredna ter je zaslužila gotovo že sama po sebi nekoliko več zanimanja s strani občinstva, ki jej ni prisostvovala v ravno največjem številu, gotovo pa še tem več z ozirom na uvodoma omenjeni dogodek.

Odločno pa moramo ponovno grajati ono grdo razvado, da toliko in toliko ljudi v svoji brezobzirnosti smatra točnost za nekaj nepotrebnega. Ne vemo, kako prihaja ostalo občinstvo do tega, da naj se da motiti po takih brezobzirnežih? Zato svetujemo gledališkemu vodstvu, da ukrene enkrat za vselej, da bodo med dejanjem na odru vrata zaprta, Kdor je

tako nemaren, da ne more priti pet minut prej, naj pa čaka potem zunaj do odmora. Tako je v vseh gledališčih in tak red se mora uvesti tudi pri nas za vse predstave in vsakogar! —r.

Vesti iz Goriške.

Sežanski Sokol vabi svoje podporne člane k predavanju dr. Vošnjaka Bogumila, vseučiliškega docenta, o temi „Hrvatje in Srbi“. Predavanje bo v soboto, 11. t. m., z začetkom ob 8.30 zvečer na „Vagi“.

Mabrežina. Tukajšnja „Javna ljudska knjižnica“ je otvorila dne 1. oktobra 1913 svojo čitalnico v društveni pevski sobi. Odpirja je med tednom vsak dan od 1 do 3 popoldne in od 7 do 10 zvečer; v nedeljo in praznik od 9 do 12 opoldne in od 1 do 5 popoldne. Dostop imajo člani knjižnice in tudi nečlani, koji plačujejo mesečno 80 vinarjev in to trimesečno naprej. Na razpolago so razni časopisi vseh vlovskih političnih strank in razne revije.

Odhajanje in prihajanje vlakov od 1. majnika naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

C. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

5.00 B Herpelje, Pula in medpostaje.
5.50 M do Poreča in medpostaje.
5.40 O do Gorice in medpostaje (Ajdoščina).
7.35 O Herpelje-Divača-Ljubljana-Dunaj in medp.
7.40 B Gorica, (Ajdoščina), Jesenice - Celovec-Dunaj-Praga-Dečín-Beljak-Berlin - Monakovo in medpostaje.
9.05 O Gorica-Jesenice-Celovec-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Dunaj in medpostaje.
9.10 O Herpelje, (Rovinj), Pula in medpostaje.
9.15 M le do Buj in medpostaje.
11.05 B Gorica-Celovec-Solnograd-Curich-Pariz.
12.45 O Gorica (Ajdoščina) Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec in medpostaje.
2.40 M do Poreča in medpostaje.
4.15 O Gorica-Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec-Dunaj.
4.42 O Herpelje (Divača-Dunaj) - (Rovinj) Pula in medpostaje.
6.00 B (Turški ekspres) Gorica-Jesenice-Ljubljana-Beljak-Inmost-Monakovo-Pariz in medp.
7.35 M le do Buj in medpostaje.
7.38 O do Gorice in medp. (Ajdoščina).
8.24 O Herpelje (Divača-Ljubljana-Dunaj) Pula in medpostaje.
8.40 B Gorica-Jesenice-Beljak (Monakovo-Berlin), Celovec-Dunaj-Linac-Praga-Dečín.
10.30 O Gorica, Jesenice, Beljak, Inmost, Monakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

2.25 O Herpelje-Divača.
2.30 O v Gorico.

Prihod v Trst.

6.05 O Iz Dunaja, Solnograda, Celovca, Monakova, Inmosta, Bolcana, Beljaka, Ljubljane, Jesenic, Gorica.
7.10 O Iz Dunaja (čez Divačo-Herpelje).
7.23 O Iz Gorice (Ajdoščine).
8.25 M Iz Buj (in medpostaje).
9.00 B Iz Berolina, Draždan, Linca, Dunaja, Celovca, Beljaka, Jesenic, Gorice (in Ajdoščine).
9.35 O Iz Pule (Rovinja).
10.10 O Iz Jesenic, Gorice in medpostaj.
11.25 B (Turški ekspres) iz Pariza-Monakova-Celovca-Dunaja-Linca-Jesenice-Gorice.
12.40 M Iz Poreča in medpostaj.
2.00 O Iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, Gorice (Ajdoščine) Berolina, Draždan, Praga, Dunaja.
3.47 O Iz Pule, (Rovinja), Herpelje in medpostaj.
4.32 M Iz Buj in medpostaj.
7.00 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Jesenic, Gorice.
7.05 O Iz Pule, Rovinj, Herpelje, Divača, Dunaj.
7.57 B Iz Berolina, Draždan, Praga, Linca, Dunaja, Celovca, Inmosta, Beljaka, Jesenic, Gorice, (Ajdoščine).
8.14 B Iz Berolina, Praga, Dunaja, Celovca, Monakova, Gorice.
10.26 B Iz Pule (Rovinja), Dunaja (čez Divačo).
11.16 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorice.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

9.36 O Iz Gorice.
9.41 O Iz Divače, Herpelje.

Odda se lepa soba pri mali slovanski družini. Vias del Bosco šte. 22, I. n. 2229

Odda se meblirana soba. Ulica Boschetto 40 vrata 8. 2230

Sladkor rjava, kava po 96 vin. kg., jedilno olje po 88 vin. liter se dobi v zalogi oia G. BIAGGINI, ul. Giulia 23. 2232

M. Hučič čevljarica, ulica Lazaretto vecchio št. 43. Zaloge izgotovljenih čevljev za moške, ženske in otroke. Sprejemajo se naročila po meri. — Poprave izvršuje točno in hitro po umernih cenah. 2223

Fran Saksida ulica Fornace 13. Kovarna in trgovina glasovirjev in pianinov. Razpošilja na vse kraje. Izvršuje vsakovredna popravila. Delo zjamčeno. Cene zmerno svoji k svojimi! 2224

Izboren gramofon 20 plošč se prodaja za 80 kron. Opčine trafika električne železnice. 2222

Olje, kis, mlo.

FR. BIAGGINI, Trst, ulica Istria šte. 21. Prodaja olja, kisa, mila in drugo. 321

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospodna ulica 7. 4444

Mebirana zračna soba s hrano, ali brez iste se odda takoj v ulici Commercial 9, I. nadst., vrata 32. 2217

Prodaj zdravih, hrastovih, rabljenih sodov od 30.0 do 100 litrov. — Filip Ivanič 4 se v ič, Trst, Valdivrivo 17. 218

Stanovanje in hrano dobe gospodje v slovanski družini, Boschetto 40, polnadstropje, levo. 2250

Kupujem kunje in kosti. Trst, Via dell'Olmo št. 4. 2218

Male hišice in razna zemljišča na prodaj v bližini mesta pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Jakob Stanko Godina — Trst, Vrdele, Via dello Scoglio 174, Telefon 18-78. (2679)

Mebirano sobico s hrano se odda takoj v ul. Belvedere 12, prtiličje, levo. 2175

Stanovanje se odda pri Sv. Ivana; zadelj tovarne Girardelli, Lokar. 2218

Odda se soba, lepo opremljena pri mirnej gospej in gospodu. Ulica Giovanni Boccaccio 16. 2214

Lepa priložnost. Ročna žaga trakarica, malo rabljena, se po nizki ceni prodaja. — Jožef Mavec v Lok. i pri Divači. 2231

Odda se lepa, parketirana soba za enega ali dva uradnika. — Scala Santa šte. 263. 2226

Služkinja z najboljšimi spricvali i če službe pri majhni družini. — Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 2226

Likarica si išče dela pri zasebnikih. — Naslov ul. Giovanni Boccaccio 11, vrata 20 Iva Grobiša. 2227

Gospodinjite najceneje

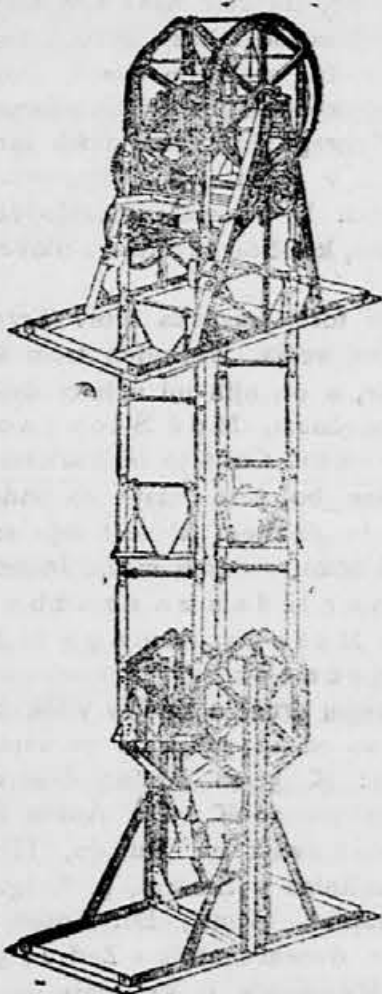
ako se poslužujete k pripravi Vašega zajutreka, malice ter večerje zrnati kavi podobnega „pravega :Francka: z kavim mlinčkom“.

In zakaj?

Ker „pravi :Franck“

poseduje blagovonjav okus, ki povzdiga vonjavo zrnate kave ter je pritem vendar najcenejši, ker je najizdatnejši kavin pri-datek.

sm. 67,26.645

Mehanična delavnica F. Miheučič & F. Venutti Trst, Campo Belvedere št. 4.

Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in nafto. Industrialne instalacije vsake vrste: mline, stiskalnice in čistilnice. Specijaliteta žag za kamnje, stiskalnice za grozdje; stroji za obdelovanje lesa. Izdelovanje oblik in vzorcev za testenine in biškote. Zaloge novih in starih motorjev, brizgalnic, strojev za vzdrževanje zidarskega materiala, mletja kave, drož in drugih tehn. predmetov.

LA FILIALE DELLA BANCA „UNION“ (Filijalka Banke Union) v Trstu

Glavnica in rezervni zaladi K 880.380.000.

se bavi z vsemi bančnimi in menličnimi operacijami.

Tekoči računi in računi na bančni žiro

v krenah ali v inozemskih vrednostih po jako ugodnimi pogoji po dogovoru.

Inkasi

efektov, dokumentov, odrekov in izrebanih sredstev.

Izdaja hranilne knjižice ter obrestuje vloge po

3 1/4 %

Redni davok od hranilnih vlog plačuje zavod sam.

Daje predujme

na vrednote in karate parnikov I. t. d.

Izdaja in kupuje po dnevnem kurzu

(presto vsakršnih stroškov)

menične vrednote neapeljske banke (Banca di Napoli), italijanske banke (Banca d'Italia) in siciljanske banke (Banca di Sicilia).

Odpira kredite v nozemstvo proti listinam. — Izdaja kreditna pisma

ODDELEK ZA BLAGO.

Daje predujme

na blago, police, warrante I. t. d.

Odpira carinske kredite.

Kupuje in prodaja blago v komisiji.

ODDELEK ZA SLADKOR.